

Demodex folliculorum var. *musculi* Oudms.; Tijds. Entom. v. 40, p. 260, 269; wordt *Demodex musculi* Oudms.

Pterodectes corvincola Oudms.; Ent. Berichten I, p. 225; wordt *Montesauria corvincola* (Oudms.).

A. C. OUDEMANS.

Beschadigingen door Cimbex-wespen veroorzaakt.

Den 10^{den} Juli j.l. ontving ik van den Heer E. D. van Dissel een takje uit den top van een esch, waarin zich ringvormige insnijdingen bevonden. Het was afkomstig uit Kapelle in Noord-Brabant, waar het bovenste gedeelte van dezen esch onlangs bij harden wind afgebroken was. Het takje bezat eene middellijn van 10—12 mM. en de beschadigingen waren ongeveer 65 mM. van elkander verwijderd; de Heer van Dissel vermoedde, dat zij door Cimbex-wespen veroorzaakt konden zijn.

Dit esschen-takje vergelijkend met twee takjes van canadaschen populier uit Dinksperloo, welke ik in Juli 1901 eveneens van den Heer van Dissel ontving ¹⁾, bleek het mij, dat de beschadigingen aan populier, welke toen aan Cimbex-wespen toegeschreven werden, van denzelfden aard waren als de insnijdingen in den esschentak. Zij zijn ring- of spiraalvormig en worden door de van stevige kaken voorziene wespen gemaakt om zich aan het uitvloeiende sap te laven. In deel I der Forstinsektenkunde van Judeich-Nitsche wordt op pag. 666 eene nauwkeurige beschrijving met afbeelding van deze beschadigingen gegeven; volgens Beling worden zij het meest aan driejarige takjes van beuk, haagbeuk en berk aangetroffen — nooit aan oudere takken. Esch en klaterpeppel werd bij Seesen in den Harz slechts in enkele gevallen aangetast, terwijl volgens Altum bij Eberswalde de populieren, vooral *Populus canadensis*

¹⁾ Tijdschr. voor Entom. XLIV. Versl. p. 62.

Desf., dikwijls geringeld werden, en dit bij Tharand eens aan lijsterbes door Judeich-Nitsche waargenomen is.

De beschadiging heeft steeds plaats in de maanden Mei tot Juli; veel nadeel ondervinden de boomen er in den regel niet van, en na een paar jaren zijn de kleine verwondingen gewoonlijk grootendeels weder vergroeid. Jonge beukentakjes breken door sneeuwdruk wel eens gemakkelijker af op de geringde dan op andere plaatsen, en waarschijnlijk zal ook het esschentakje op eene insnijding door den winddruk gebroken zijn.

Aangezien in de omstreken van Kapelle vermoedelijk meer elzen en wilgen dan berken en beuken voorkomen, zal de beschadiging aan den esch wel door *Cimbea connata* Schr. (els) of *C. lutea* L. der wilgen toegebracht zijn. Vreemd is, dat bij de boomen, waaraan tot nu toe de insnijdingen waargenomen zijn, els en wilg niet genoemd worden! Wat kan de reden zijn, dat de Cimbices van els en wilg liever aan ander sap de voorkeur geven dan aan dat der boomen, waarop zij als larven geleefd hebben? . . . of is het mogelijk, dat de verwondingen in de takjes van els en wilg spoediger vergroeien en daardoor niet opvallen?

Op berk zijn de beschadigingen hier te lande door Prof. Ritzema Bos bij Wageningen gezien in 1893; zij werden daar veroorzaakt door eene andere Cimbicide: *Trichiosoma lucorum* L. (T. v. E. XXXVII p. XXXVIII).

Door Hartig werd het verschijnsel het eerst in 1852 als »Ringelkrankheit« der beuken beschreven. In 1877 werd de verklaring gevonden door Beling toen hij, 14 Juli, eene Cimbex-wesp op heeterdaad betraptte.

A. J. VAN ROSSUM.
